

„Uroczyste Obchody Bitwy o Sztandar – Historia Przyjaźni Roszki – Orpiszew 2011”, impreza główna: 30.10.2011,(niedziela)

W gminie Krotoszyn są dwie wsie, Roszki i Orpiszew związane z przypowieścią o historycznym konflikcie, który miał miejsce w czasie między dwoma wojnami światowymi. Chłopi z Roszek i Orpiszewa wspólnie założyli Bractwo Kurkowe. Nadszedł ważny moment ufundowania sztandaru. Sztandar został poświęcony w jedynym w okolicy kościele w Jankowie Zaleśnym, a złożony został w Roszkach. Bracia kurkowi z Orpiszewa zaczęli rościć sobie prawo do przechowywania sztandaru w Orpiszewie, bo sztandar był wspólny. Pewnego dnia spora grupa Orpiszewian udała się do oddalonych o 4 kilometry Roszek w celu odebrania sztandaru. Była niedziela, większość chłopów z Roszek po mszy siedziała w gospodzie. Gdy Roszkowianie dowiedzieli się o zamiarach przeniesienia sztandaru rozgorzała bójka przeradzająca się w bitwę. Roszkowianie mieli duży problem ze zwołaniem posiłków, bo wieś Roszki jest najdłuższą wsią w gminie i ciągnie się przez 8 kilometrów. W oczekiwaniu na posiłki gospoda stała się twierdzą Roszkowian. Z godziny na godzinę przybywały posiłki, aż Roszkowianie uzyskali taką przewagę, która pozwoliła dużymi siłami zaatakować Orpiszewian. Ofensywa Roszek doprowadziła do wyparcia Orpiszewian w kierunku ich wsi.

Od tego czasu obydwie wsie w tamtych zamierzczłych czasach były w konflikcie. A i jeszcze w XXI wieku wzajemna niechęć podobno istnieje, choć wielu już nie wie o co w tym wszystkim chodzi...

Dla upamiętnienia tego historycznego wydarzenia świadczącego o wielkim honorze i waleczności, bogatej tradycji obydwu społeczności w dniu 30 października 2011 roku odbędą się Uroczyste Obchody Bitwy o Sztandar.

To dawne, historyczne już wydarzenie jest pretekstem do wspólnej, dobrej zabawy, jeszcze większego zbliżenia się społeczności obydwu wsi, przypomnienia sobie wiejskich historii, podtrzymania wielkich tradycji wielkopolskiej wsi.

PODANIE O NAZWIE WSI ROSZKI

Roszki, wieś położoną wśród lasów, w dawnym powiecie krotoszyńskim, według miejscowej tradycji nazywano niegdyś "ROŹKAMI". Ponoć w dawnych czasach, kiedy nasze ziemie pokrywały jeszcze wielkie puszcze pełne zwierzyny, dziedzic tych ziem postanowił założyć pośród lasów nową osadę. Ludzie bali się jednak osiąść w środku puszczy z powodu wielkiej ilości wilków, które tak się rozzuchwały, iż nawet w biały dzień atakowały stada bydła i owiec.

Aby temu zaradzić, dziedzic postanowił sprowadzić strzelców z dalekiej Litwy, którzy oswojeni na co dzień z dziką zwierzyną, mieli strzec bezpieczeństwa kmieci.

Nazwa wsi miała się wziąć stąd, że owych strzelców osadzono na czterech rogach (różkach) wytrzebionej w puszczy polany, na której zbudowano wkrótce osadę.

Bardziej prawdopodobne wydaje się jednak, że nazwa wsi pozostaje w związku ze znajdującą się tu niegdyś kaplicą św. Rocha, położoną jak Roszki wśród lasów.

(Według Franciszka Mierniczaka. Mierniczak Franciszek, Ziemia Krotoszyńska za czasów dawnej Rzeczypospolitej, Krotoszyn 1928, s. 32-33.)

PIERWSZA WZMIANKA O ORPISZEWIE

Dokładna data powstania wsi Orpiszew nie jest znana. Wiadomo jednak, że należy do starych, średniowiecznych osad wiejskich. Pierwszym pisanym źródłem, gdzie pisze się o Orpiszewie jest dokument z 1279 roku, na mocy którego książę Przemysław II zwalnia nowo lokowaną wieś Orpiszewo z danin (ówczesnego podatku) na 12 lat. Dokument znajduje się w archiwum joannitów – Zakonu Kawalerów Maltańskich w Pradze.

Kiedyś, zaraz po założeniu wsi Orpiszewo nazywano ją Rpiszewem (bez początkowego O). Wieś była rycerska, prawdopodobnie osadzona przez ród Świnków, podobnie jak sąsiednia wieś Świnków czy położony dalej Orpiszewek. Skąd pierwotna nazwa Rpiszew? Możliwe, że od zamieszkujących tu onegdaj kmieci Rpiszów, o których pisał przed wojną ks. Stanisław Kozierowski w „Badaniach nazw topograficznych” w 1922 roku.

(Według Józefa Zdunka. Józef Zdunek, Orpiszew 1279-2005 Monografia wsi, Krotoszyn 2006, s. 25-29.)

Jak się okazuje Roszki oczekują na swoją monografię, a Orpiszew na odnalezienie lub... wymyślenie jakiegoś podania, legendy.

Organizatorzy:

Krotoszyński Ośrodek Kultury

Sołtysi Roszek i Orpiszewa

Rady Sołeckie Roszek i Orpiszewa

OSP w Roszkach i Orpiszewie

Koła Gospodyń Wiejskich w Roszkach i Orpiszewie

Uczniowie i Nauczyciele szkół w Roszkach i Orpiszewie

Bractwo Kurkowe w Roszkach

Społeczności Roszek i Orpiszewa

Dofinansowano ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
operator: Narodowe Centrum Kultury.

